

TẬN MẠN NGÀNH ĐƯỜNG

Cop Gia Lai

Khởi đầu từ cuộc cắm trại thử nghiệm với 20 trẻ em tại Browsea Island vào mùa Hè năm 1907, Cụ Baden-Powell viết sách Scouting For Boys và thành lập Hướng Đạo tại Anh Quốc, rồi sau đó phong trào lan dần ra khắp Thế giới. Sau 10 năm hoạt động, các Thiếu sinh đều đã trưởng thành và lần lượt từ già đơn vị. Vì muốn giữ các Thiếu sinh lớn tuổi ở lại với phong trào, B-P đã đưa vấn đề này ra thảo luận trước hội nghị các ủy viên cấp Đạo và Trung ương. Đến năm 1917, Cụ thành lập một ngành mới cho các HDS lớn tuổi (Senior Scouts), nhưng vì đang lúc có chiến tranh, hoàn cảnh chưa thuận lợi và chương trình sinh hoạt cũng chưa xác định sẽ phải xúc tiến như thế nào. Sau khi Thế chiến thứ nhất (1914-1918) kết thúc, Đại Tá Ulick de Burgh, từ tiền tuyến trở về Bộ Chỉ Huy, B-P mới ủy thác cho vị này nghiên cứu và cùng thẩm định lại chương trình, rồi đem thử nghiệm từ 1920 đến 1921. Thấy có kết quả và đi đúng hướng, B-P viết sách Roving to Success và phát hành vào ngày 14.6.1922. Từ đó, phong trào Hướng Đạo có thêm một ngành mới: “Đoàn thể huynh đệ của cuộc sống ngoài trời và giúp ích”, tức Tráng đoàn.

Tại Âu Châu, vào khoảng 1924-1925 mới có ngành Tráng. Hai hội HĐ Pháp và Bỉ lấy con đường (Route) làm biểu tượng, gọi Tráng sinh là lộ sĩ (Routier) và áp dụng lễ Lên Đường (Depart) thay vì lễ Phong nhậm Tráng sinh (Investiture) như Hướng

Đạo Anh Quốc. Cuốn sách gô đầu của Tráng sinh Roving to Success, đứng ra, phải dịch là: “Phiêu Du đến Thành Công” mới sát nghĩa, nhưng vì HĐ Pháp dịch là “La Route du Success”, hai Trưởng Nguyễn Tấn Đức và Nguyễn Thúc Toàn dịch ra Việt Ngữ là “Đường Thành Công” và tặng không bản quyền cho Hội Hướng Đạo Việt Nam.

Trong chương đầu cuốn sách, B-P trình bày quan niệm thành công của người Hướng Đạo. Cụ viết: “Thành công không phải là của cải, địa vị, quyền thế, tột đỉnh cao sang, hay hưởng lợi trên mồ hôi nước mắt của kẻ khác, cũng không phải là khoái lạc. Thành công là đạt được nguồn hạnh phúc thật sự do một đời sống hoạt động tích cực và biết chia sẻ với mọi người”. Trong các chương kế tiếp, B-P đưa ra 5 chương ngại của cuộc đời và gọi đó là những “tảng đá ngầm” mà giới trẻ thường vấp phải: Ngựa, (một hình thức cờ bạc), Rượu chè; Nữ sắc; Đầu cơ chính trị và Vô tôn giáo. Muốn vượt qua 5 chương ngại trên, B-P hiến cho giới trẻ một phương pháp đề tự thắng và thành công, đó là “Roving” HĐ Pháp dịch là Route, HDVN dịch là Đường. Vì vậy khi nói đến Đường, chúng ta phải hình dung đó là một lối đi trừu tượng, do Tráng sinh tự tìm kiếm, khai phá lấy để đi, chứ không noi theo một lộ trình đã có sẵn. Và cũng do đó, Ngành Tráng còn gọi là “Ngành Đường”.

Ngày nay, Ngành Tráng tại Pháp đã biến chuyển khá nhiều. Khẩu hiệu: “Một thế giới một lời hứa” được dùng chung cho tất cả HDS. Tráng sinh không hoạt động nhằm mục đích làm cho phong trào lớn mạnh hơn hay tạo một phong trào gồm những thành viên ưu tú, mà sống và cố gắng góp phần để tạo nên một thế giới ngày mai tốt đẹp hơn hôm nay, theo

ước vọng của Paden-Powell. Chủ đề Hướng Đạo của Thế Giới (Scouts of the World) đã được Văn Phòng HĐTG đưa ra năm 2007 đang được phát triển mạnh mẽ. Người Tráng sinh hội nhập vào đời sống thường nhật một cách tích cực với tâm nhìn thế giới chứ không hạn hẹp trong phạm vi một quốc gia nữa.

Tại Hoa Kỳ, từ năm 1928, một số Tráng đoàn được thành lập ở các Tiểu bang Miền Tây, rập theo khuôn mẫu Rover Crew của HĐ Anh Quốc để tiếp đón lớn người trẻ từ 18 đến 25 tuổi.

Năm 1936, Ngành Tráng bắt đầu lan ra khắp nước Mỹ, nhiều Tráng đoàn được thành lập tại các Tiểu bang miền Đông, tổng số đoàn viên lên đến 1,228 Tráng sinh.

Năm 1937, có đến 1,337 Tráng sinh ghi danh.

Năm 1939 ngành Tráng phát triển mạnh, tổng số đoàn sinh lên đến 2,247 tráng sinh. Vì chiến tranh, số tráng sinh ghi danh với ngành Tráng bị giảm xuống còn 824 trong năm 1945.

Năm 1946, hòa bình trở lại, Ngành Tráng lại tiếp tục hoạt động, nhưng gặp phải một chương trình hết sức mới mẻ và cực kỳ hấp dẫn là ngành Thám hiểm (Exploring) mới ra đời, nên số ghi danh bị tụt xuống 1,113 trong năm 1950, rồi chỉ còn 22 tráng sinh trong năm 1954 trước khi chấm dứt.

Năm 1998, BSA đã có sự cải tiến mới qua việc thành lập chương trình “Venturing” (Mạo hiểm) cho các Thiếu sinh ở tuổi Trung học, những em từ 14 đến 20 tuổi, đã học xong lớp 8 và thành viên của các nhóm thuộc Thám hiểm hải đoàn (Sea Exploring), Sở thích (Hobby), Thể thao (Sports) Hoạt động ngoài trời (Outdoor) và Dẫn đạo (Youth Ministies).

Tại Anh Quốc, Ngành Tráng bị tan rã vào năm 1965. Hướng Đạo Anh tổ chức ngành Venturing (Mạo hiểm) gần giống như Explorer của Mỹ, kết hợp Senior Scout và Rover lại với nhau. Tại Canada và Úc Châu vẫn duy trì ngành Tráng.

Tại Á Châu, những quốc gia như Japan, Malaysia, Singapore, Thailand, South Korea, China (Taiwan), Hong Kong, India, Indonesia, Pakistan, Bangladesh, Venezuela, đều có ngành Tráng.

Tại Việt Nam, Hướng đạo được khai sinh từ năm 1930, nhưng đến năm 1935 Trường Võ Thành Minh mới lập Tráng đoàn Bạch Mã ở Huế và cũng là người đầu tiên được Lên Đường dưới chân Núi Ngự Bình, do Trường Raymond Schlemmer làm chủ lễ. Đến năm 1937 mới có thêm các Tráng đoàn khác ra đời.

Khóa Bạch Mã Tráng đầu tiên năm 1938

Những Tráng đoàn lớn có tiếng tăm gồm có:

-Tráng đoàn Lam Sơn của Trường Hoàng Đạo Thúy tại Hà Nội,

-Tráng đoàn Quang Trung của Trường Hoàng văn Quý tại Hà Nam,

-Tráng đoàn Võ Tánh của Trường Trần Điền tại Thanh Hóa,

-Tráng đoàn Hồng Lĩnh của Trường Võ Thành Minh tại Vinh Nghệ An

-Tráng Đoàn bạch Đằng của Trường Tạ Quang Bửu tại Huế.

-Tráng đoàn Ngô Quyền của Trường Cung Giũ Nguyên tại Nha Trang

-Tráng đoàn Lê Văn Duyệt của Trường Huỳnh Văn Diệp tại Saigon.

Ngoài ra còn có các Tráng đoàn với nhân số ít hơn, hoạt động mạnh tại các Tỉnh ở trong nước.

Trong giai đoạn này, ngành Tráng chịu ảnh hưởng của Hướng Đạo Pháp (Nhất là về tinh thần và tôn giáo của hai hội Scout de France và Eclaireure de France). Chương trình tu tiến của Tráng sinh áp dụng theo cuốn Carnet de Route tức “Sổ Đường” do Trường Isard Niedreist biên soạn.

Tháng ba năm 1945, Nhật đảo chánh Pháp. Liên hội HĐ Đông Dương giải tán. HĐVN thống nhất vào năm 1946, nhưng sau đó bị gián đoạn vì chiến tranh Việt Pháp bùng nổ. Sau ngày tái hoạt động và được chánh phủ thừa nhận, Hội nghị Huỳnh trưởng có tính cách họp bạn Tráng sinh tại Đalat vào năm 1953 do Trường Trần Điền làm trại trưởng đã rút tĩa chi tiết từ cuốn Sổ Đường để ấn định lại chương trình hoạt động cho ngành Tráng HĐVN.

Theo Sổ Đường, nhân số và tuổi tác Tráng sinh trong Tráng đoàn không hạn định. Chương trình tu tiến có rất nhiều chuyên hiệu như ngành Thiếu, nhưng điều kiện khó khăn hơn. Quan niệm về “Lễ Lên Đường” quá lý tưởng. Xem người Tráng sinh Lên Đường là đã thành công về hai phương diện “Đời” và “Hướng Đạo”, đã đi đến đích và đạt được sở nguyện của đời mình. Lễ Lên Đường là để đưa người tráng sĩ hạ sơn nhập thế hành hiệp.

Nghi lễ được phỏng theo nghi thức Lễ Lên Đường (Départ) của ngành Tráng HĐ Pháp với bài hát “L’appel de la Route” có điệu nhạc và lời ca bằng tiếng Việt do Trường Hoàng Đạo Thúy đặt như sau:

TIẾNG GỌI LÊN ĐƯỜNG

Vững hồng lên ai đi nào mây rầu ! Rèn cho mau
 tâm trí. Vì đời mau ra tay ta che chống. Nam nhi cao
 chí khí, hoa nở trên đường cùng nhau săn đón. Ta quyết
 phen này ra đi Ai kia ! đi mau, đi
 mau. Thôi không nghỉ ngơi, thôi chớ lo lương, nguyên cũng đem
 thân xông pha gió sương, tai lẳng
 hồi chiến cùng tiến lên đường.

Sau đây là lời ca tiếng pháp của bài “Tiếng gọi lên đường - Vững hồng lên,” bài ca chính thức của Ngành Tráng Hướng Đạo Việt Nam:

L’appel de la Route

“Elle et là devant ta maison comme une amie, et pendant la belle season toute fleurie, Elle fuit jusqu’à l’horizon d’une fuit infinie. Ohé! Garçons! Garçons! Toi qui cherches, toi qui doutes, prête l’oreille à ma chanson, Entends l’appel de la Route”

Năm 1957, Hội HĐVN được chính thức gia nhập Tổ chức HDTG. Trường Tôn Thất Dương Vân hướng dẫn một phái đoàn gồm có các Trường Cung Giũ Nguyên, Mai Liệu và Nguyễn Xuân Long lên đường sang Sutton, Anh Quốc, tham dự Trại HỌP BẠN HDTG lần thứ 9, kỷ niệm 100 năm sinh nhật B-P và 50 năm HDTG. Trại HỌP BẠN gồm có 3 Tiểu trại: Jamboree (họp bạn Thiếu sinh), Rover Moot (Họp bạn Tráng sinh và Indaba (Họp bạn Huynh trưởng. Lúc phái đoàn HĐVN nhập trại, một chuyện khá lý thú xảy ra đã giúp các Trường của chúng ta hiểu biết thêm về ngành Tráng, xin tóm tắt như sau: Trong phút đầu tiên gặp gỡ những người bạn mới, tuy còn ngỡ ngàng nhưng các Trường của chúng ta cũng tự hào khi thấy các Trường trong trại Indaba không có ai mang đẳng hiệu Tráng sinh Lên đường (RS) như mình cả. Trong lúc đó, các Trường kia cũng nhìn phái đoàn HĐVN với những cặp mắt hiếu kỳ, vì mấy bộ đồng phục áo nâu quần sọc xanh và nhất là

Trường nào cũng đều đeo tua vai ba màu sắc sỡ, với gậy nặng trên tay.

Chiều hôm đó, sau một vòng tham quan đất trại, rồi mãi vui chân bước vào khu Rover Moot, nơi cắm trại của các Tráng sinh, một cảnh tượng khó tin đã làm cho các Trường của chúng ta sùng sốt. Ô kia! Sao kỳ quá vậy? Có vô số Tráng sinh còn trẻ măng, tay cầm gậy nặng, vai mang tua vai ba màu, đội nón có gắn chữ RS, đang đi lại sinh hoạt, chuyện trò, vô cùng nhộn nhịp.

Khi trở về lều các Trường đem những điều trông thấy thắc mắc với những người bạn mới, một Trường cười hóm hỉnh trả lời: “Lên đường là đẳng cấp huấn luyện của Tráng sinh, cũng giống như Sói hai sao hay Hướng Đạo hạng nhất của Thiếu sinh vậy. Chúng ta là huynh trưởng, những người huấn luyện và đào tạo các Tráng sinh, chỉ cần tham dự khóa huấn luyện Trường và mang cấp hiệu Trường, chứ mang đẳng cấp của đoàn sinh để làm gì.” Lúc đó các anh mới chợt hiểu, có người đã lặng lẽ đi ra phía sau lều, gỡ vội tua vai ba màu nhét vào túi áo.

Mẫu chuyện trên đây do chính Trường Vịt Bê vui miệng kể lại cho chúng tôi nghe trong dịp ra Huế chấm thi Tú Tài 2 năm 1963.

Sau trại họp bạn, các Trường đến Gilwell Park thụ huấn khóa Huấn luyện Bằng Rừng. Vì Trường Cung Giũ Nguyên đã có Bằng Rừng từ 1943 do DCC Tạ Quang Bửu trao tại Bạch Mã cùng lúc với 2 Trường Trần Điền và Đoàn Đức Thoan. Tại đây, Trường Tôn Thất Dương Vân, với tư cách Tổng ủy viên hội HĐVN, đã đề cử Trường Cung Giũ Nguyên làm DCC kiêm Trại trưởng VN và được Trại Trường Thế Giới John Thurman chính thức phong nhậm.

Trở về nước, Năm 1958, Trường Cung Giũ Nguyên mở khóa huấn luyện tại trại trường Tùng Nguyên Đalat và trao Bằng Rừng cho các Trường Tôn Thất Dương Vân, Mai Liệu, Nguyễn Xuân Long, Lê Mộng Ngo, Vũ Thanh Thông. Riêng Trường Tôn Thất Đông, thoái thác không nhận. Mãi đến năm 1966, mới nhận Bằng Rừng từ tay Trại Trường Trần Điền.

ên

Để cải tổ ngành tráng HĐVN, Trường Cung Giũ Nguyên soạn thảo và phổ biến một bản Dự án Quy chế Ngành Tráng (dựa theo qui chế ngành Tráng Hướng Đạo Anh Quốc) thay cuốn Sổ Đường.

Theo Dự án quy chế mới, tuổi tráng sinh được quy định từ 17 đến 25. Tráng đoàn có nhân số từ 5 (tối thiểu) đến 40 (tối đa) và chia thành nhiều Toán. Muốn lập Tráng đoàn phải có Tráng trưởng đủ điều kiện để xin Bộ TUV bổ nhiệm và thừa nhận đơn vị. Khi hoạt động vì mục đích nhất định hay ngắn hạn, Tráng sinh họp nhau thành Xưởng, do một Trưởng Xưởng (được TS bầu lên) điều khiển.

Theo lời giải thích của anh Trại Trưởng: “HĐ là một phong trào giáo dục thanh thiếu niên rất khiêm tốn, không có khả năng và hoài bão huấn luyện những người đã lớn tuổi cho đến chết”. Vì vậy, khi đến 25 tuổi, lứa tuổi đã trưởng thành, người TS phải từ giả Tráng đoàn để vào đời. Nếu muốn ở lại với phong trào, đương sự phải trở thành Trưởng trong các đơn vị. Đẳng cấp huấn luyện Tráng sinh gồm có 2 giai đoạn: Dự tráng và Tráng sinh (tức TS Lên đường).

Quan niệm về Lễ Lên đường cũng thay đổi. Lên đường không phải là đã đến đích, mà chỉ mới bắt đầu đi. Lễ lên đường là lúc Tráng sinh xác nhận lại lời hứa của mình với tư cách một người lớn. Ngành Tráng cũng có 6 chuyên hiệu. Trong đó, chuyên hiệu “Cấp Cứu” đòi hỏi nhiều điều kiện khó khăn nhất. Nghi thức và cấp hiệu ngành Tráng đều giữ nguyên như cũ.

Sau khi DAQC ngành Tráng ra đời, một số Tráng sinh cao niên vô cùng bất mãn, vì bị mất tư cách Tráng sinh và buộc phải ra khỏi Tráng đoàn nếu không đi làm Trưởng.

Có nhiều anh không rõ những biến chuyển của ngành Tráng HĐTG đang quay trở lại với quan niệm của B-P, xem ngành tráng thuộc lứa tuổi 17,18 đến 23,24 đang sửa soạn để vào đời, nên tỏ oán rằng “mình đã bị anh Trại trưởng đá ra khỏi phong trào” (Lời của Trưởng Vịt Bè).

Bản DAQC Ngành Tráng này áp dụng được mấy năm, đến 1963 Trưởng Cung Giũ Nguyên xin từ nhiệm.

Năm 1964, Trưởng Mai Liệu soạn thảo và phổ biến một bản DAQC Ngành Tráng khác, dựa theo Quy Chế Ngành Tráng của Hội Hướng Đạo Công Giáo Pháp (Scout de France)

Theo DAQCNT này, đẳng cấp huấn luyện Tráng sinh gồm 3 giai đoạn: Dự Tráng, Thuần Tráng (tức TS lên đường cũ) và Tráng huynh. Khi người dự tráng đến tuổi 25 (dù đã lên đường hay chưa), vẫn có thể ở lại Tráng đoàn với tư cách Tráng huynh. Nếu chưa lên đường, khi hội đủ các điều kiện về tinh thần và kỹ năng Hướng Đạo, các đương sự sẽ được tấn

phong Tráng huynh, mang RS, cầm gậy nặng, và đeo phù hiệu hình thuẫn màu vàng viền lục, có gậy nặng màu nâu, ở giữa hai chữ RS màu đỏ kết trên tay áo trái.

Về nghi thức, DAQCNT này có thêm Lễ “Tiễn Thiếu sinh lên Tráng đoàn” Lễ “Tấn phong Tráng sinh” (thay thế lễ Lên đường) và lễ “tấn phong Tráng huynh.”

Mặc dù Trưởng Trần Điền không ngớt khen ngợi: “đây là một DAQCNT tiến bộ nhất từ trước tới nay”, nhưng vẫn không tránh khỏi khuyết điểm.

Lời phàn nàn của các Trưởng ngành Tráng lẫn ngành Thiếu gởi tới Bộ TUV được đăng trên nội san Trưởng. Bộ TUV phải nhờ Trưởng Trần Điền, lúc đó đang trông nom ngành Tráng Đạo Thừa Thiên, đứng ra tổ chức Hội nghị Tráng trưởng toàn quốc và Trại Họp Bạn Tráng Sinh, trong dịp Tráng đoàn bạch Đằng của Trưởng Trần Trung Du và Nữ Tráng đoàn Đồng Tâm của Trưởng Phạm Thị Thân tại Saigon thủ đắc hợp đồng với Bộ Tư Lệnh Vùng I Chiến thuật để xây dựng một số nhà tìn cho dân tỵ nạn vùng giới tuyến vào mùa Hè 1964 tại Mỹ Khê Đà Nẵng.

Vào dịp này, Trưởng Tôn Thất Hy, Phụ tá UV Ngành Tráng Đạo Thừa Thiên, đã hướng dẫn 7 Tráng đoàn từ Huế vào Đà Nẵng tham dự Trại họp bạn và được đề cử làm Trưởng Xưởng Quy Chế Ngành Tráng. Trưởng Ngô Đình Bảo, Đạo Trưởng Đạo Hồi Nguyễn Bảo Lộc làm Phụ tá Trưởng xưởng, với sự cộng tác của một số Tráng trưởng các nơi về dự hội nghị. Các Trưởng và nam nữ Tráng sinh buổi sáng đi làm công tác dựng nhà, lợp nhà, buổi chiều hội luận Quy chế ngành Tráng tại khuôn viên trường Trung học Mỹ Khê, nằm sát trên bờ bê Đà Nẵng.

Cuối cùng, nhờ tinh thần phục vụ cao độ của các Tráng trưởng và sự hướng dẫn tinh tường của Trưởng Trần Điền, bản Quy chế ngành Tráng mới đã được hoàn tất và được Bộ TUV ban hành để áp dụng khắp toàn quốc cho đến ngày văn phòng Hội bị đóng cửa do biến cố 30 tháng tư 1975.

Bản Quy chế ngành Tráng này khác với 2 DAQCNT của Trưởng Cung Giũ Nguyên và Trưởng Mai Liệu về những điểm sau đây:

1/ Bỏ chuyên hiệu ngành Tráng.

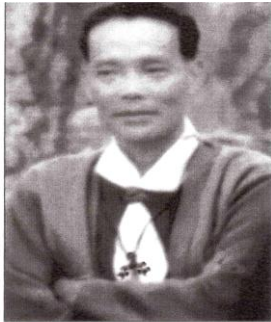
Trong lúc hội luận về quy chế, phần đông Tráng sinh đều không thích mang chuyên hiệu. Họ nói: “Các em lớn rồi, không thích mang chuyên hiệu như Thiếu sinh”. Và vì chiều theo sở thích của đa số, Trưởng Trần Điền quyết định bỏ chuyên hiệu ngành tráng trong chương trình huấn luyện Tráng sinh. Về sau, chúng tôi nhận thấy đây là một lỗi lầm rất lớn. Ngành tráng tại các quốc gia tiên tiến trên thế giới đều còn dùng chuyên hiệu để giúp Tráng sinh tu tiến trong nhiều phương diện. Đây không chỉ là một phương pháp giáo dục của phong trào, mà còn có

mục đích làm cho chương trình huấn luyện được cân đối. Không nên chiều theo sở thích của Tráng sinh mà bỏ phần chuyên hiệu.

2/ Bỏ lễ Tiên Thiếu sinh lên Tráng đoàn.

a/ Các Tráng sinh nhận thấy mình đã lớn rồi, không cần nhờ Thiếu trưởng đưa đến trước Tráng đoàn để giới thiệu như Bầy trưởng tiễn Sói lên đoàn.

b/ Các Thiếu trưởng cho rằng việc buộc mình đến trước Tráng đoàn đứng nghiêm chào Tráng trưởng để giới thiệu đoàn sinh lên Tráng đoàn như trong nghi thức quy định là ép buộc. Vào thời kỳ này, các Thiếu trưởng phần đông là các Trưởng trung niên như Quý Trưởng Lê Mộng, Ngọ, Lê Văn Cương, Tôn Thất Lôi, Lê Bá Ngữ, Nguyễn Văn Võ, Phạm Đăng Phùng v.v... Ngành Thiếu là ngành chính của phong trào. Trong Liên đoàn, các Thiếu trưởng thường đảm nhiệm luôn vai trò Liên đoàn Trưởng, nên việc chào kính Tráng trưởng xem ra không mấy thích hợp.

Trại trưởng Trần Điền

3/ Bỏ cấp Tráng huynh

Các Tráng trưởng cho rằng Hướng Đạo cần phẩm chứ không cần lượng. Mục đích ngành Tráng là giúp Tráng sinh biết tự lực tự cường, có nghề nghiệp vững chắc để giúp mình, giúp đời, và trở nên những công dân xứng đáng cho quốc gia dân tộc. Huynh trưởng phải chú trọng đến sự tiến bộ của từng Tráng sinh chứ không đào luyện tập thể và cần số đông. Duy trì cấp Tráng Huynh sẽ làm cho các Dự tráng không cố gắng để tiến bộ và làm gương xấu cho toàn thể (Quy chế buộc Dự tráng phải trở thành Tráng sinh lên đường trước 23 tuổi). Một Dự tráng kém khả năng có thể vin vào đó để kéo dài thời gian huấn luyện cho đến 25 tuổi và trở thành Tráng huynh (đàn anh của các bạn mình), rồi ở lì tại đó cho đến lúc mãn đời. Như vậy cả đương sự lẫn phong trào đều không có lợi.

4/ **Vì cho rằng:** “Giá trị của người đang đi tìm cũng như người đã tìm thấy”, khi người Dự tráng đã hướng thượng, nghĩa là đang thao thức tìm kiếm cho mình một tôn giáo, cũng được chấp nhận cho Lên

Đường chứ không buộc phải trở thành một tín đồ thật sự của một tôn giáo như trước đây.

5/ Cho phép Dự Tráng sửa đổi quy ước tu thân khi không thể thực hiện những lời cam kết nếu có lý do chính đáng.

6/ Đặt nặng vai trò “Bảo huynh” (Sponsor). Bảo huynh phải được chỉ định ngay khi Dự tráng gia nhập Tráng đoàn chứ không phải chỉ mượn tạm lúc lên đường hay lúc lập quy ước tu thân. Ngoài bảo huynh lớn tuổi hơn để giúp Dự tráng về kinh nghiệm đời, Tráng trưởng còn giới thiệu thêm một bảo huynh đồng trang lứa để giúp đương sự rèn luyện kỹ năng Hướng đạo và làm quen với nếp sống của Tráng đoàn. Nhiệm vụ của bảo huynh chấm dứt sau khi Dự tráng lên đường.

Vì không nắm vững tình hình ngành Tráng ở trong nước sau ngày 30/4/1975, nên không dám lạm bàn, chỉ biết hiện nay Ngành Tráng VN trong nước đang áp dụng DAQCNT Cung Giũ Nguyên, nhưng không có chuyên hiệu. Trưởng Cung Giũ Nguyên cũng đã viết cuốn “**Câu chuyện về ngành Tráng**” và được Trưởng Bernard ấn hành tại Dallas, Texas.

Trong thời gian HĐVN phục hoạt tại Hải ngoại, năm 1982, Trưởng Nghiêm Văn Thạch có soạn thảo một DAQCNT cho hội Nam Nữ HĐVN tại Pháp. DAQCNT này chia Tráng sinh thành hai hệ thống hoạt động: Thuần Tráng và Tráng sinh phục vụ. Thuần Tráng gồm 2 cấp: Tân tráng và Hiệp Tráng. Tráng sinh phục vụ tương tự như Tráng huynh trong DAQCNT Mai Liệu để thu nhận và huấn luyện những người trên 21 tuổi.

Thuần Tráng và Tráng sinh phục vụ đều hoạt động trong các Toán nằm trong Liên đoàn như một đơn vị, và kết hợp thành Liên toán khi có nhiều Toán.

Khuyết điểm của DAQCNT này là công việc điều khiển và quản trị Toán hay Liên Toán đều do Toán Trưởng hay Liên Toán Trưởng toàn quyền quyết định. Không có Toán Lãnh đạo và Hội Đồng Đoàn là hai cơ quan cần thiết cho một cơ sở dân chủ như những QCNT đã áp dụng tại VN và các nước tiên tiến trên Thế giới.

DAQCNT này cũng có Hiến chương Tráng sinh (Giống Quy ước tu thân) và khuyên nên viết ra trên giấy trắng mực đen để có thể đưa ra thảo luận với Toán, bảo huynh hoặc Cố vấn Toán, để Tân tráng định hướng giải quyết các “đại sự” của cuộc đời, chấp nhận sự dẫn thân và được trao tặng cấp Hiệp Tráng.

Giai đoạn Hiệp Tráng chỉ là giai đoạn thực hiện dự án, và còn phải sửa đổi chỉnh bị v.v..chứ chưa phải đã thành đạt. Khi Tráng sinh muốn gia nhập một đảng phái chính trị thì buộc phải ra khỏi Tráng đoàn.

DAQCNT này cũng có sinh hoạt các Câu lạc bộ (giống Xưởng Kỹ thuật). Riêng về phần nghi thức, không thấy quy định như thế nào.

Sau khi gửi sang Hoa Kỳ để HĐTU lâm thời do Trường Mai Liệu làm chủ tịch thảo luận và chỉnh bị, khi hoàn lại cho Văn phòng Tổng Thư Ký (do Trường Tôn Thất Hy đảm trách) để chờ đưa ra trước buổi họp các huynh trưởng Ngành Tráng, ngoài việc sửa lại danh từ “Hiển chương Tráng sinh” thành “Quy ước Tráng sinh” Trường Mai Liệu cho biết chưa có ý kiến gì.

Tại Hải Ngoại Ngành Tráng đã bị lạm dụng tới đa. Một cựu L.T. Thiếu đã cho lên đường bừa bãi, không cần theo Quy chế hay nghi thức nào cả. Tự mình đứng trao tua vai ba màu và gậy nạng cho bất cứ ai có thể lợi dụng được, kể cả những lão huynh trên 70 tuổi. Có vị chỉ là Trưởng ngành Âu, cũng mở khóa huấn luyện Tráng. Một Trưởng tại Hòa Lan, ấn hành cuốn “ĐƯỜNG” do Trường Nghiêm Văn Thạch đề tựa, nhưng chỉ là một tài liệu ngành Thiếu chứ không có một hành nào viết về ngành Tráng cả. Một Trưởng chủ trương Tạp chí “Giúp ích” đăng báo kêu gọi độc giả gửi về tòa soạn “Quy Ước Tu Thân” để cứu xét, nhưng cho biết đây không phải Tráng đoàn? Một LT không biết “Rover Moot” nghĩa là gì, cũng gan dạ địch đại ra là “Hội Đồng Đường” để huấn luyện khóa sinh... Có thể nói, đây là thời kỳ hỗn độn nhất của Ngành Tráng HĐVN tại Hải Ngoại.

Giữa năm 1982, Trường Nguyễn Văn Mỹ, cựu Tráng trưởng Bàn Sơn, Huế, dựa theo DAQCNT Nghiêm Văn Thạch, biên soạn một tập “Khái Lược về Ngành Tráng HĐVN”. Tổ chức Tráng đoàn không có Toán Lãnh đạo và Hội đồng đoàn. Chương trình hoạt động không có những sinh hoạt ngoài thiên nhiên và hội thảo hội học của ngành Tráng, chỉ có một số công tác như Triển lãm văn hóa, lịch sử, giới thiệu và phê bình phim sách mới, và một số công tác giúp ích nhỏ trong thành phố hay cộng đồng. Tài liệu còn cho phép Tráng sinh gia nhập các đảng phái chính trị, Quy ước tu thân do Dự tráng lập ra chỉ để thực hành sau khi lên đường chứ không phải để hoàn tất chương trình huấn luyện.

Mặc dù Lễ Lên đường có tính cách riêng tư, tác giả cũng sáng tác một nghi thức mới, có mời quan khách tham dự cho xôm tụ. Khi mở đường, thay vì chỉ hát bài “Tiếng gọi lên đường” và đánh mấy hồi chiêng, tác giả còn cho đánh thêm trống. Và vì không hướng dẫn cách xử dụng, nên không ai biết phải đánh chiêng trống theo lối nào? Theo nghi thức chào quốc kỳ? lúc trăm quyết tử tột, hay đánh theo lối Sơn Đông mãi võ?

Mùa Hè năm 1922, Khóa Huấn Luyện Bạch Mã Tráng do chi Hoa Kỳ tổ chức tại trại trường Will J. Reid Scout Camp Long Beach do Trường Mai Liệu

làm Trại trưởng và Trường Tôn Thất Hy làm khóa trưởng, mở đầu cho các khóa Huấn Luyện Bằng Rừng Tráng sau này. Trường Tôn thất Hy có soạn thảo một bản DAQCNT dựa theo Quy chế Mỹ Khê để cung cấp cho Trại sinh khóa huấn luyện.

Trường Tôn Thất Hy-Mai Liệu và Trần Bạch Bích tại Trại trường Will J. Reid Scout Camp Long Beach mùa Hè năm 1992

Năm 1993, Trường Nguyễn Văn Thuật, Chi Nhánh Trưởng HĐVN tại Úc Đại Lợi, ấn hành cuốn “Gởi bạn Tráng sinh” do Trường Nghiêm Văn Thạch đề tựa và phổ biến trong dịp Họp Bạn Thẳng Tiến 4 tại Le Breille Pháp Quốc. Đây không phải là một DAQCNT nhưng là một tài liệu tổng quát về các giai đoạn Đường.

Tác giả đã tham khảo các tài liệu của HĐ Đức Quốc và Úc Châu để giới thiệu các dự án cần thiết cho tuổi tráng. Tuy nhiên còn rất nhiều khuyết điểm khi viết về mục đích, tổ chức Tráng đoàn, Tổ chức Toán, vai trò và thành phần Toán lãnh đạo, Hội đồng đoàn và Bảo huynh. Quan niệm về Tĩnh túc cũng lệch lạc, và chép nguyên văn nghi thức lên đường của Nguyễn Văn Mỹ. Sau này Trường Thuật đã bỏ túc và tái bản tập tài liệu này trong dịp Họp Bạn Thẳng Tiến 6.

Vào dịp khóa huấn luyện Bằng Rừng Tráng do Toán HL Canada phối hợp với HĐTU/HĐVN tổ chức Tại Los Valley Reservation, California, mùa Hè 1994, hai bản Phương Án Giáo Dục Ngành Tráng (PAGDNT) của 2 Trưởng Vĩnh Đào và Trường Nghiêm Văn Thạch soạn thảo, đã được Toán huấn luyện Ngành Tráng gồm các Trường Mai Liệu, Tôn Thất Hy, Bùi Văn Giải, Nguyễn Như Ban, Phạm Quang Lộc, Nghiêm Văn Thạch, Vĩnh Đào, Lê Phục Hưng, Nguyễn Văn Thuật thảo luận, nhưng chỉ thông qua được bản Dự thảo Hiến Chương Ngành Tráng, còn 2 phương án Giáo dục Ngành Tráng vì chưa đạt được sự đồng thuận nên các buổi họp kế tiếp đã bị gián đoạn.

Toán HL ngành Tráng thảo luận về 2 PAGDNT của Trường Vĩnh Đào và Nghiêm Văn Thạch tại Lost Valley vào mùa Hè năm 1994

Nội san Trường số 5 và 6 phát hành ngày 15 tháng 7 năm 1995, có giới thiệu PAGDNT chuẩn bị tiến vào Thế kỷ 21 do Trường Nghiêm Văn Thạch soạn. Tác giả đề nghị một chương trình hướng dẫn Tráng sinh nam và nữ tự phát triển qua 2 giai đoạn Tân Tráng và Hiệp Tráng.

Trong phần giải thích **CẦN THIẾT PHẢI ĐỔI MỚI**, tác giả cho biết phương án giáo dục này được bắt đầu thực nghiệm ở Pháp đã hoàn thành cùng với Hiến Chương nhân khóa HL Trường Tùng Nguyên II tháng 9.1994, nhưng không cho biết đã thực nghiệm tại Tráng đoàn nào? trong bao lâu? có bao nhiêu Tráng sinh và ai là Tráng trưởng?

Như đã trình bày ở trên, Ngành Tráng HĐVN bắt đầu cải tiến từ **DAQCNT** Cung Giũ Nguyên năm 1959 đến **DAQCNT** Mai Liệu năm 1964, và sau đó **QCNT Mỹ Khê** do Hội Nghi Tráng trưởng soạn lập năm 1964.

Mặc dầu từ 1962 Trường Nghiêm Văn Thạch đã rời VN đến sinh sống tại Pháp trong một thời gian dài 7, 8 năm, không hề tham dự một sinh hoạt nào của ngành Tráng HĐVN, nhưng vẫn hùng hồn khẳng định: “một số cải sửa, điều chỉnh (do Trường Mai Liệu) không thực sự biến đổi những điểm chủ yếu cuốn “Sổ Đường” (Carnet de Route) soạn trước 1940. Nhiều thiếu sót và sai lệch thời tiền chiến đã được nêu lên ở các hội luận, ở các khoá huấn luyện nhưng vì hoàn cảnh chiến tranh, lòng người ly tán, Ngành Tráng thời kỳ 50-75 không đạt được sự đồng thuận về hướng đi mới, về lộ trình phải khai phá”.

Về Quy ước tu thân, trong **DAQCNT** 1982, Trường Thạch đề nghị nên viết ra trên giấy trắng mực đen, có thể đưa ra thảo luận với cả

Toán, nhưng trong **PAGDNT** mới, tác giả đã tự mâu thuẫn với chính mình khi cho rằng việc làm này là lạc hậu. “Qui lệ thời chiến đã trở nên gò bó, mất tự nhiên, nếu khắc khe, có thể phê bình là làm liên tưởng đến sự kiểm kê lý lịch, hành vi và tư tưởng, vi phạm nhân phẩm nhân quyền”.

Theo phương pháp Hướng Đạo, đoàn sinh được khuyến khích để chọn những môn mình ưa thích học hỏi và thực hiện với sự đồng thuận của huynh trưởng. Huynh trưởng phải kiểm điểm và công nhận tài năng khi đoàn sinh đã hoàn tất.

Kinh nghiệm của Ngành Tráng cho thấy một số đồng Dự tráng hay Tân tráng không cố gắng để tiến bộ, hoặc chỉ cố gắng lúc đầu rồi không tiến lên nữa. Vì thế, mục đích của Quy ước tu thân là nhằm giúp đương sự soạn thảo một chương trình tu luyện về thể dục, đức dục, và cuộc sống tâm linh. Thí dụ:

*Tập thể dục hay thiền hành 30 phút vào buổi chiều.

*Ngày rằm đi lễ chùa hay đi lễ nhà thờ hàng tuần.

*Nhịn thuốc lá hay nhịn uống la ve.

*Đọc và ghi nhận ý kiến B-P trong sách căn bản và trình bày trước Toán hay Tráng đoàn.

*Đề dành tiền giúp bà con nghèo ở quê nhà hay bảo trợ cho một trẻ mồ côi, bị phế tật. *Bỏ thói quen khi nói chuyện có chửi thề, thiếu tao nhã.

Việc Tân hay Dự Tráng đưa ra lời cam kết trước anh chị em đồng trang lứa và hứa sửa đổi có tính cách thân mật, tự nhiên, trong tình huynh đệ tử muội Hướng Đạo, chẳng có gì là vi phạm nhân phẩm nhân quyền cả. Nếu cho phép Dự tráng hay Tân tráng tự phát họa quy ước tu thân trong trí mình rồi thực hiện lấy không cần kiểm điểm như đề nghị sau này của Trường Thạch, thiết tưởng không thực tế một chút nào.

Mục đích Tráng đoàn là để giúp Tráng sinh **LẬP THÂN**, **LẬP CHÍ** và **PHỤC VỤ**. Trong **PAGDNT** mới của Trường Thạch chỉ có phần **LẬP CHÍ** và **PHỤC VỤ** nhưng chưa có phần **LẬP THÂN**, tức phần căn bản của người trai trẻ trước khi **LẬP CHÍ** để giúp đời.

Dù sao, **PAGDNT** mới của Trường Thạch sau này đã có nhiều cải tiến rất thực tế và hợp lý hơn **DAQCNT** 82 trước đây, vì Tráng đoàn nay đã có Toán Lãnh Đạo và Hội Đồng Tráng Đoàn để điều khiển và quản trị đơn vị, không còn độc tôn độc tài như trước, có thể gây cảnh tượng thoái hóa ngoài lề cuộc sống của thế

hệ đang bước vào thế kỷ 21” (như tác giả đã viết). Trưởng Thạch cũng nhấn mạnh rằng: NGÀNH TRÁNG = THẾ GIỚI TRẺ và viết: “Rút kinh nghiệm quá khứ, các Tráng đoàn bây giờ phải đúng là thế giới của thế hệ trẻ. Những Tráng sinh đến hạn tuổi 25 không nhận trách vụ Trưởng (Ấu Thiếu Thanh hay Tráng) muốn giữ tư cách thành viên phong trào sẽ gia nhập hệ thống HĐVN TRƯỞNG NIÊN (Coi từ Liên Lạc) hoặc một cộng đồng có hình thức tương tự như Làng Bách Hợp (Hoa Kỳ).

Tuy viết trên giấy trắng mực đen rõ ràng như vậy, nhưng Trưởng Thạch và cả Trưởng Thuát, đều là cố vấn của Tráng đoàn Nguyễn Trái, một đơn vị hàm thụ quy tụ nhiều lão niên và chỉ hoạt động phần lớn bằng Email mà thôi?

Sọan thảo một DAQCNT hay PAGDNT là một việc làm đòi hỏi rất nhiều công phu. Ngoài việc am tường nguyên tắc và phương pháp ngành Tráng, còn phải có kinh nghiệm bản thân. Phải hoạt động với Tráng đoàn liên tục trong nhiều năm mới biết những điều mình viết có thực hành được hay không, chứ không chỉ chú trọng về phần lý thuyết. Điều cần phải tránh là không nên mâu thuẫn với chính mình, trước chủ trương như thế này, sau lại phủ nhận tất cả. Khi đã hoàn tất, cần phải có sự góp ý và đồng thuận của các Trưởng Ngành Tráng, nhiên hậu mới có thể đệ trình Đại Hội Đồng duyệt xét, chấp thuận và ban hành.

Vì nhận thấy có nhiều hội HĐ quốc gia quan niệm sai lạc về ngành Tráng, xem Tráng đoàn chỉ là nơi để vui đùa giải trí chứ không phải để tiếp tục huấn luyện tinh thần công dân cho các Tráng sinh với quan điểm rộng rãi và thích hợp nhu cầu của tuổi Tráng. Năm 2009 Văn phòng HĐTG tại Geneva đã phổ biến một tập tài liệu hướng dẫn về ngành Tráng: **World Scout Bureau “Empowering young adults – Guidelines for the Rover Scout Section”, Geneva Switzerland, May 2009** để giúp các Hội HĐQG hình thành hoặc phát triển ngành Tráng. Tập tài liệu này dày 156 trang gồm 8 phần 10 chương.

Trong phạm vi bài này, chúng tôi chỉ nói sơ qua ba giai đoạn trong tiến trình của Tráng sinh được đề nghị để tạo điều kiện cho các đương sự nhận thấy rõ ràng hơn về sự tiến triển của bản thân mình.

Giai đoạn “Khám Phá” (Discovery) – Hiểu biết và cam kết, là khoảng thời gian mà người

thanh niên tìm hiểu ý nghĩa của sinh hoạt Tráng với sự giúp đỡ của bảo huynh hay bảo tỷ và quyết định tuyên lời hứa HĐ cùng chuẩn bị cho “Kế hoạch của bản thân” gồm 6 lãnh vực phát triển (thể chất, tim cảm, xã hội, trí thức, tinh thần và tính khí).

Giai đoạn “Hành Trình” (Journey) – Sinh hoạt trong ngành.

Mỗi Tráng sinh tự nhận xét “Kế hoạch của bản thân” rồi cập nhật điều chỉnh lại, ít nhất mỗi năm một lần. Thời điểm thực hiện sự tự nhận xét sẽ tùy vào mỗi TS. Khi đã hoàn thành kế hoạch bản thân TS sẽ chuyển sang giai đoạn Lên Đường, đệ trình kế hoạch của bản thân.

Giai đoạn Lên Đường (Departure) – Kế hoạch về đời sống và Tráng sinh lên đường. Đây là giai đoạn chót, đánh dấu sự chấm dứt trong sinh hoạt Tráng.

Trưởng Nguyễn Văn Thuát, đã bỏ công tìm đọc tài liệu của HĐTG và tóm lược một bài dài 5 trang đánh máy phổ biến trên **Đặc san Kỷ Niệm Thăng Tiến 9** của HDTU/HĐVN.

Các Trưởng lãnh đạo ngành Tráng tại Quốc nội và Hải ngoại cần nên đọc để nắm vững những nguyên tắc căn bản và các hướng dẫn cần thiết của VP/HĐTG trước khi vạch chương trình và kế hoạch để áp dụng cho ngành Tráng HĐVN.

Cọp Già Lai
Tôn Thất Hy

Tráng đoàn Bạch Mã Huế viếng thăm Nhà Thờ Đức Mẹ La Vang, Quảng Trị